

DVOŘÁK

Slovanská rapsodie As dur
Slavonic Rhapsody in A-flat major
Slawische Rhapsodie As-Dur

op. 45/3

Urtext

K vydání připravil / Edited by / Herausgegeben von
Robert Simon

Bärenreiter Kassel · Basel · London · New York · Praha
BA 10403

tencies left unsolved. In these cases, the edition refers to the autograph as the secondary source. The print and autograph of the piano reductions, as well as the performance parts, are used only when they offer additional information and clarity to problematic passages. All editorial additions are identified by square brackets or broken lines.

ACKNOWLEDGEMENTS

I would like to thank the National Library of the Czech Republic and the Czech Museum of Music – Museum of Antonín Dvořák in Prague for making manuscripts and prints available. I am grateful to Eva Velická for offering me the opportunity to work on these magnificent pieces, and to Petra Jakoubková for her patient and thorough work with me on the publication process.

Robert Simon
South Bend, June 2018

PŘEDMLUVA

Antonín Dvořák složil tři *Slovanské rapsodie* op. 45 ve zlomovém okamžiku své kariéry. Poté, co mnoho let působil jako aktivní hudebník, získal konečně po sérii úspěšných premiér na konci 70. let 19. století mezinárodní uznání. Rapsodie, třebaže méně známé než *Slovanské tance* op. 46 napsané v témže roce, pomohly upevnit Dvořákovu pověst velkého národního skladatele a následovníka Bedřicha Smetany.

Pět let po sobě Dvořák získal rakouské státní stipendium pro mladé umělce. Základy pro jeho neuvěřitelný úspěch v nadcházejících letech položila žádost o toto stipendium z roku 1877. V prosinci se na něj obrátili členové poroty, Eduard Hanslick a Johannes Brahms, kteří byli ohromeni kvalitou Dvořákovy hudby, a nabídli mu svou podporu.¹ Brahms doporučil Dvořákovy *Moravské dvojzpěvy* op. 20 vydavateli Fritzovi Simrockovi – skutečně zásadní doporučení.²

Simrock jednal rychle, *Dvojzpěvy* přijal k vydání v lednu 1878 a o pouhé dva měsíce později vyzval Dvořáka ke zkomponování sbírky českých a moravských tanců podobných Brahmsovým *Ulberským tancům*.³ Vznikly *Slovanské tance* ve dvou verzích (pro

čtyřruční klavír a pro orchestr) a Dvořákoví přinesly téměř okamžitě uznání jak doma, tak v zahraničí.

Simrockův návrh přišel v době, kdy Dvořák pracoval na první *Slovanské rapsodii* D dur. 13. února 1878 začal pracovat na skice a o šest dní později, 19. února, se pustil do práce na partituře. První rapsodii dokončil 17. března a hned dalšího dne začal psát *Slovanské tance*. Na konci léta se Dvořák k rapsodiím vrátil – druhou začal 20. srpna a dokončil ji 18. září. V podstatě okamžitě se pustil do práce na třetí, kterou zkomponoval v období mezi 22. zářím a 3. prosincem. Ačkoliv byly rapsodie vydány pod společným opusovým číslem, jedná se o tři samostatné skladby.

17. listopadu 1878 řídil Dvořák v Praze na Žofíně orchestr Prozatímního divadla na koncertě složeném z vlastních skladeb.⁴ Nejen že se jednalo o první koncert věnovaný pouze Dvořákovým skladbám, ale bylo to také poprvé, co se Dvořák prezentoval jako dirigent. Koncert vzbudil velkou pozornost a sklídl pozitivní ohlasy kritiků. Václav Juda Novotný nadšeně recenzoval koncert na titulní straně *Národních listů* slovy: „[Dvořák] jest nyní celým umělcem a v nynějších jeho formách hudebních zrcadlí se duch naší doby, našeho národa.“⁵ Program se skládal z první a druhé rapsodie, *Serenády* op. 44, *Furiantů* op. 42 a *Tří novořeckých básní* op. 50 – ve všech případech se jednalo o první provedení.

1 Hanslickův dopis Dvořákově, 30. listopadu 1877 a dopis Brahmsu Dvořákově, prosinec 1877, oba in: *Antonín Dvořák: Korespondence a dokumenty* (dále ADKD), ed. Milan Kuna et al., 10 svazků, Editio Supraphon / Editio Bärenreiter Praha, Praha 1987–2004, zde sv. 5 (1996), s. 87–90.

2 Dopis Brahmsu Simrockovi, prosinec 1877, in: *Johannes Brahms: Briefe an P. J. Simrock und Fritz Simrock*, ed. Max Kalbeck, Verlag der Deutschen Brahms-Gesellschaft, Berlin 1917, s. 60–61.

3 Dopis Simrocka Dvořákově, 6. března 1878, ADKD, sv. 5, s. 96–98.

4 Rukopisné provozovací party použité na premiéře jsou dnes ztraceny. Při dalších provedeních byly rapsodie hrány z tištěných partů prvního vydání.

5 Václav Juda Novotný, *Národní listy*, č. 269, 7. listopadu 1878, s. 1.

Dem Baron Herrn Paul von Deroies zugeeignet

Slovanská rapsodie As dur / Slavonic Rhapsody in A-flat major / Slawische Rhapsodie As-Dur

Antonín Dvořák, op. 45/3

Andante maestoso ♩ = 80

Flauto I
(Flauto piccolo) II

Oboe I
II

Clarinetto
in Si^b/B

Fagotto I
II

Corno I
in Fa/F

Corno III
in Mi^b/Es

Tromba I
in Fa/F

Trombone I
II

Trombone III

Timpani
in La^b-Mi^b/As-Es

Triangolo

Piatti
Gran Cassa

Arpa *)

Andante maestoso ♩ = 80

Violino I

Violino II

Viola

Violoncello

Contrabbasso